

indeholder en Mængde statistisk Materiale, særlig fra Tyskland og de forenede Stater, som det lønner sig for interesserede at stifte Bekendtskab med. Det i Indledningen opstillede Ønske om en Kombination mellem driftsøkonomiske og nationaløkonomiske Teorier er kun i ringe Grad opfyldt. Maaske dette hænger sammen med, at Forfatteren tilsyneladende ikke er klar over, at Omkostningskurverne maa være forskellige, eftersom Arbejdslønnen er helt varierende (den enkelte Virksomheds Synspunkt) eller mere eller mindre fast (det samfundsmæssige Synspunkt), men forlanger social Bevidsthed af Arbejdsgiveren, og med Nicklisch og de fleste tyske Driftsøkonomer stiller Maalet: *gemeinwirtschaftliche Wirtschaftlichkeit*. Denne Uklarhed fører Forfatteren til S. 366 at udtale: »Richtige Betriebsplanung macht (unter halbwegs normalen Umständen) Planwirtschaft unnötig. Sie ist in jedem Falle ihre Grundlage und Folge.« Den manglende logiske Sammenhæng mellem de to hinanden følgende Sætninger viser Bogens Mangler. Hvis Forfatteren havde skelnet mellem den enkelte Virksomheds Synspunkt og Samfundets Synspunkt, vilde man meget lettere have opnaaet en Vekselvirkning mellem Nationaløkonomi og Driftsøkonomi og opstillet en derpaa opbygget Omkostningsteori.

P. P. Sveistrup.

Fritz Machlup: FÜHRER DURCH DIE KRISENPOLITIK. Beiträge zur Konjunkturforschung herausgegeben vom österreichischen Institut für Konjunkturforschung Nr. 6, Julius Springer, Wien 1934. 232 Sider. Pris R.M. 7.80.

Det er jo paa den økonomiske Politiks Omraade endnu for en stor Del saaledes, at det er Patienten selv, der skriver Recepterne. Medens man f. Eks. paa Lægevidenskabens Omraade i den Grad har givet sig Sagkundskaben i Vold, at det er muligt omtrent med det samme at omsætte ethvert Fremskridt i Praxis, maa den økonomiske Videnskabs nye teoretiske Resultater først arbejde sig ind i den jævne Mands Bevidsthed. Det er ikke engang tilstrækkeligt at bibringe hans politiske Førere den rette Indstilling, thi deres Handlefrihed begrænses af de Fordomme og Vrangforestillinger, de støder paa hos Vælgernes store Flertal; de nødes til at regne med, hvorledes Folk faktisk vil reagere overfor en bestemt Foranstaltning, selv om det er aldrig saa irrationelt. Ikke helt med Urette definerer en engelsk Økonom en Praktiker som en Mand, der praktiserer de Teorier, der var nye for Hundrede Aar siden.

Som et Forsøg paa at reducere denne »time-lag« mellem Teori og Praxis maa det derfor hilses med Glæde, at det østrigske Konjunkturinstitut i sine »Bidrag til Konjunkturforskningen« ikke blot publicerer nye Forskningsresultater, men ogsaa søger at gøre de allerede vundne til Befolkningens Almeneje. Netop det her foreliggende Arbejde, som skyldes en af de mest lovende yngre teoretiske Økonomer, afhjælper utvivlsomt et Savn hos de mange, der uden at kunne indlade sig paa et egentligt nationaløkonomisk Studium dog ønsker en mere saglig og dybtgaaende samlet Udredning af den økonomiske Politiks aktuelle Problemer end den, man sædvanligvis finder i Dagspressens Spalter. Forf. er sig klart bevidst, at »Gemeinverständlichkeit« og fuldstændig videnskabelig Nøjagtighed er uforenelige Modsætninger, men han forfalder intetsteds til den Overfladiskhed, der gør mange »populærvidenskabelige« Skrifter saa temmelig værdiløse, og som netop paa det økonomiske Omraade kan være saa farlige. Noget nyt prætenderer Bogen ikke at give, og der er derfor

indeholder en Mængde statistisk Materiale, særlig fra Tyskland og de forenede Stater, som det lønner sig for interesserede at stifte Bekendtskab med. Det i Indledningen opstillede Ønske om en Kombination mellem driftsøkonomiske og nationaløkonomiske Teorier er kun i ringe Grad opfyldt. Maaske dette hænger sammen med, at Forfatteren tilsyneladende ikke er klar over, at Omkostningskurverne maa være forskellige, eftersom Arbejdslønnen er helt varierende (den enkelte Virksomheds Synspunkt) eller mere eller mindre fast (det samfundsmæssige Synspunkt), men forlanger social Bevidsthed af Arbejdsgiveren, og med Nicklisch og de fleste tyske Driftsøkonomer stiller Maalet: *gemeinwirtschaftliche Wirtschaftlichkeit*. Denne Uklarhed fører Forfatteren til S. 366 at udtale: »Richtige Betriebsplanung macht (unter halbwegs normalen Umständen) Planwirtschaft unnötig. Sie ist in jedem Falle ihre Grundlage und Folge.« Den manglende logiske Sammenhæng mellem de to hinanden følgende Sætninger viser Bogens Mangler. Hvis Forfatteren havde skelnet mellem den enkelte Virksomheds Synspunkt og Samfundets Synspunkt, vilde man meget lettere have opnaaet en Vekselvirkning mellem Nationaløkonomi og Driftsøkonomi og opstillet en derpaa opbygget Omkostningsteori.

P. P. Sveistrup.

Fritz Machlup: FÜHRER DURCH DIE KRISENPOLITIK. Beiträge zur Konjunkturforschung herausgegeben vom österreichischen Institut für Konjunkturforschung Nr. 6, Julius Springer, Wien 1934. 232 Sider. Pris R.M. 7.80.

Det er jo paa den økonomiske Politiks Omraade endnu for en stor Del saaledes, at det er Patienten selv, der skriver Recepterne. Medens man f. Eks. paa Lægevidenskabens Omraade i den Grad har givet sig Sagkundskaben i Vold, at det er muligt omtrent med det samme at omsætte ethvert Fremskridt i Praxis, maa den økonomiske Videnskabs nye teoretiske Resultater først arbejde sig ind i den jævne Mands Bevidsthed. Det er ikke engang tilstrækkeligt at bibringe hans politiske Førere den rette Indstilling, thi deres Handlefrihed begrænses af de Fordomme og Vrangforestillinger, de støder paa hos Vælgernes store Flertal; de nødes til at regne med, hvorledes Folk faktisk vil reagere overfor en bestemt Foranstaltning, selv om det er aldrig saa irrationelt. Ikke helt med Urette definerer en engelsk Økonom en Praktiker som en Mand, der praktiserer de Teorier, der var nye for Hundrede Aar siden.

Som et Forsøg paa at reducere denne »time-lag« mellem Teori og Praxis maa det derfor hilses med Glæde, at det østrigske Konjunkturinstitut i sine »Bidrag til Konjunkturforskningen« ikke blot publicerer nye Forskningsresultater, men ogsaa søger at gøre de allerede vundne til Befolkningens Almeneje. Netop det her foreliggende Arbejde, som skyldes en af de mest lovende yngre teoretiske Økonomer, afhjælper utvivlsomt et Savn hos de mange, der uden at kunne indlade sig paa et egentligt nationaløkonomisk Studium dog ønsker en mere saglig og dybtgaaende samlet Udredning af den økonomiske Politiks aktuelle Problemer end den, man sædvanligvis finder i Dagspressens Spalter. Forf. er sig klart bevidst, at »Gemeinverständlichkeit« og fuldstændig videnskabelig Nøjagtighed er uforenelige Modsætninger, men han forfalder intetsteds til den Overfladiskhed, der gør mange »populærvidenskabelige« Skrifter saa temmelig værdiløse, og som netop paa det økonomiske Omraade kan være saa farlige. Noget nyt prætenderer Bogen ikke at give, og der er derfor

ingen Anledning til her at gaa nærmere ind paa dens Indhold. Det maa være nok at nævne, at saa godt som alle Sider af de sidste Aars iværksatte eller diskuterede Krisepolitik tages op til Drøftelse: Kreditudvidelse; offentlige Arbejder og deres Financiering; Forkortelse af Arbejdstiden; Reduktion af Produktionsomkostningerne (Rentesænkning, Lønnedsættelser; Skatte- og Toldlempelser); Gældssanering; Autarkibestræbelser og indre Kolonisation; Nedbrydning af Toldmure, Kontingenter og Valutarestriktioner; Reformen paa Pengevæsenets Omraade; Indgreb i den frie Konkurrence; Planøkonomi. Ogsaa de stærkt debatterede Spørgsmaal: skal vi spare mere eller forbruge mere? Skal vi hæmme eller fremme det tekniske Fremskridt? faar en alsidig Belysning. Selv om man paa enkelte Punkter kan være uenig med Forf. i hans Argumentation, maa man ønske, at mange vil gøre Brug af hans Førerskab gennem de politiske Slagords Labyrint. Mange Bjergførere maa til deres Anbefaling af visse særlig farlige og interessante Ture føje Klausulen: »Nur für Schwindelfreie«. Det Maal, Maclup har sat sig som Fører gennem den økonomiske Politiks vanskeligt tilgængelige Terræn, er at gøre Almenheden »schwindelfrei«, og den Nøgtternhed og Salighed, der præger hans hele Fremstilling, gør den til et udmærket Middel til at naa dette Maal.

Carl Iversen.

NATIONALØKONOMISK FORENINGS FONDS OG SOCIALØKONOMISK SAMFUNDS MINDRE PRISOPGAVER

Efter en mellem Bestyrelserne for Nationaløkonomisk Forenings Fond og Socialøkonomisk Samfund truffen Aftale udsættes for 1935 følgende tre mindre Prisopgaver:

- 1) *Aarsagerne til Tysklands Kapitalimport efter Markstabiliseringen og dens Virkninger paa Landets økonomiske Liv.*
- 2) *En Undersøgelse af Aarsagerne til de lokale Forskelligheder i Beskatningens Højde* (kan eventuelt af Forfatteren begrænses f. Eks. til Sognekommuner eller Bykommuner).
- 3) *En Sammenligning mellem Virkningerne af Told og kvantitative Importreguleringer.*

Opgaverne kan besvares af stats- og forsikringsvidenskabelige Studenter og af Kandidater, som ikke har været Kandidater i mere end 10 Aar. For de bedste Besvarelser kan der ydes en Belønning paa 150 Kr. til hver. De belønnede Besvarelser, der ikke maa fylde mere end ca. 25 trykte Sider, vil saa vidt muligt og mod sædvanligt Forfatterhonorar blive offentliggjort i Nationaløkonomisk Tidsskrift.

Bedømmelseskomiteen bestaar af Tidsskriftets Redaktionskomité og Redaktør, til hvem Besvarelserne mærket og med lukket Navnekonvolut indsendes senest 30. April 1935.
